

Брюксел, 14 ноември 2025 г.
(OR. en)

15187/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0550(COD)

CULT 120	SAN 733
AUDIO 106	IND 506
FREMP 324	COMPET 1152
CODEC 1792	PROCIV 145
CADREFIN 318	HYBRID 141
FIN 1344	DISINFO 95
IA 189	JAI 1663
JEUN 231	SERVICES 78
EDUC 438	POLGEN 196
CULT HERIT 23	MI 899
SOC 772	RELEX 1462
GENDER 198	INF 219
DIGIT 235	COPEN 341
DATAPROTECT 294	JUSTCIV 184
ANTIDISCRIM 107	DROIPEN 134

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „АгораЕС“ за периода 2028 – 2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/692 и (ЕС) 2021/818 – Доклад за напредъка

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 16 юли 2025 г. Европейската комисия представи на Европейския парламент и на Съвета предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „АгораЕС“ за периода 2028 – 2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/692 и (ЕС) 2021/818¹.

¹ ST 11771/25 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 3.

На 3 септември 2025 г. Комисията представи на Комитета по въпросите на културата своето предложение и свързания с него доклад за оценка на въздействието. Членовете на работна група „Аудио-визия и медии“ и работна група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“² бяха поканени да участват в това и в други обсъждания, свързани с „АгораЕС“. Разглеждането на доклада за оценка на въздействието продължи и приключи на заседанието на Комитета по въпросите на културата от 26 септември 2025 г. Обобщение на обсъжданията се съдържа в приложение I към настоящия документ.

Тъй като предлаганият регламент е част от многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2028 – 2034 г., всички разпоредби, за които е установено, че са предмет на хоризонтални преговори, са отделени и ще бъдат разгледани по-късно по време на преговорите по МФР. Посочените разпоредби, които са поставени в квадратни скоби в текста, се отнасят до съображение 4 (финансов пакет), съображение 30 (изпълнение в съответствие с инструмента InvestEU на Европейския фонд за конкурентоспособност), съображение 31 (бюджетна гаранция или финансов инструмент), съображение 35 (в съответствие с регламента за качеството на изпълнението), съображение 40 (продължителност), член 1 (продължителност), член 11 (бюджет) и член 15 (бюджетна гаранция или финансов инструмент).

Комитетът по въпросите на културата, в тясно сътрудничество с членовете на работна група „Аудио-визия и медии“ и работна група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“, разгледа предложението на шест заседания от септември насам. Комисията представи допълнителни разяснения по различни въпроси (хоризонтални въпроси – включително финансови въпроси – и съображения, полезни взаимодействия с други програми и политики на ЕС) и взе под внимание желанието на делегациите да бъдат включени повече подробности в предложението за програмата.

Въпреки ограниченото време за обсъждане на предложението, беше възможно да се набележат някои въпроси, които повечето делегации биха искали да се добавят или изяснят в текста (напр. процедурата на комитет, определенията и бюрата на програмата). Настоящият доклад има за цел да обобщи основните реакции на делегациите (в раздел II по-долу).

Следва да се отбележи, че някои държави членки все още имат резерви за разглеждане по предложената програма.

² Работна група „Социални въпроси“ (Равенство между половете и борба с дискриминацията) е свързана с досието като асоциирана общност.

В Европейския парламент предложението се разглежда съвместно от комисията по култура и образование (CULT) и комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE). Предстои определянето на докладчик по предложението.

Консултирането с Европейския икономически и социален комитет и с Комитета на регионите е задължително. Очаква се становището на Европейския икономически и социален комитет да бъде прието на 18 – 19 февруари 2026 г. Становището на Комитета на регионите се очаква да бъде прието на 4 – 5 март 2026 г.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Повечето делегации приветстват предложението на Комисията за интегриране на настоящите програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV). Те признават целта на Комисията да увеличи полезните взаимодействия и съгласуваността и да даде възможност на бъдещата програма да отговори на сериозните предизвикателства, пред които са изправени ценностите на Европейския съюз, културното многообразие и творческият и медийният сектор, включително заплахите под формата на дезинформация.

Освен това се приветстват предложените три отделни направления („Творческа Европа – Култура“, MEDIA+ и CERV+). Някои делегации обаче предложиха направленията да бъдат разпределени по различен начин (сливане на направлението „Творческа Европа – Култура“ и аудио-визуалната цел в едно направление „ТВОРЧЕСКА ЕВРОПА“ и наличие на отделно направление „НОВИНИ“). Други делегации предложиха да се добави отделно МЕЖДУСЕКТОРНО направление.

Въпреки като цяло положителната си реакция по отношение на структурата на предложението, много делегации изразиха опасения, че интегрирането на програмите, в съчетание с липсата на подробности в предложението и новото наименование на предложението „АгораЕС“, би създавало риск от размиване на отделните му части и направления, което ще затрудни надграждането върху установената запазена марка и успехите на настоящите програми. Всъщност някои делегации изразиха желание да променят или допълнят предложеното наименование на програмата и/или наименованията на направленията.

Делегациите като цяло се съгласиха с призива за гъвкавост и ориентираност към бъдещето в предлаганата програма. Същевременно делегациите посочиха, че необходимостта от бъдеща приспособимост не следва да бъде за сметка на прозрачността и предвидимостта.

Делегациите приветстваха и предлаганото опростяване на процеса на кандидатстване за финансиране, като много от тях подчертаха необходимостта да се избегне прекомерната административна тежест за бенефициерите.

В този контекст делегациите многократно подчертаха, че е важно да се изясни как държавите членки ще участват в изпълнението на програмата, след като тя бъде приета. Почти всички делегации, които представиха коментари, изразиха предпочитание за създаването на програмен комитет.

1. Определения (член 2)

Няколко делегации поискаха по-ясни определения, включително определение за секторите на културата и творчеството, и подчертаха необходимостта от по-голямо изясняване на целевите групи във всички направления на предложението.

2. Цели на програмата (член 3)

Въпреки че делегациите като цяло подкрепят целите на програмата, някои от тях предложиха допълнения към текста. Например някои предложиха да се включат препратки към специфичните обстоятелства в по-малките държави, малцинствените езици и държавите с по-малък капацитет. В областта на медиите беше предложено като цел на програмата да се добави „медиен плурализъм“. Освен това някои делегации се застъпиха за включването на „мобилността“ и „иновациите“ в общите цели на направление „Творческа Европа – Култура“. Други предложиха „равенството между половете“ да бъде включено в общите цели на направление „Граждани, равенство, права и ценности +“.

3. Направление „Творческа Европа – Култура“ (член 4)

Коментарите на делегациите включваха предложението за представяне на повече подробности относно конкретни проекти и дейности, включително изрично споменаване на действията „Европейска столица на културата“ и „Знак за европейско наследство“ (член 4, буква ж) в основната част на текста (а не само в бележката под линия). Някои делегации се съсредоточиха и върху необходимостта от продължаване на инициативите, насочени към конкретни сектори като музиката и издателската дейност.

4. Направление MEDIA+ (членове 5 – 6)

Като цяло делегациите приветстваха включването на предложената цел „Новини“ в рамките на направление Media+. Те подчертаха също така, че е важно да продължи да се надгражда върху успехите на настоящото направление Media на програма „Творческа Европа“ в рамките на предложената цел „Аудио-визия“. В резултат на това много делегации поискаха двете цели по това направление да останат отделни. Много делегации искаха да подчертаят, че независимите продуценти следва да бъдат посочени като отговарящи на условията за подпомагане в рамките на цел „Аудио-визия“. Въпреки че много делегации признаха уместността на предлаганите области на подкрепа, защита и популяризиране в рамките на цел „Новини“, някои изразиха желание да се засили акцентът върху определени области, като например медийната грамотност. Други повдигнаха въпроси относно понятия като „въпроси на Съюза“. Много делегации приветстваха, изтъкнаха и в някои случаи поискаха да се постави допълнителен акцент върху необходимостта от специална подкрепа за местните и регионалните новини.

5. Направление „Граждани, равенство, права и ценности +“ (членове 7 – 9)

Делегациите приветстваха конкретните цели по направление „Граждани, равенство, права и ценности +“ („Права, равенство, граждани и гражданско общество“, „Дафне“ и „Демократично участие и принципи на правовата държава“), които продължават да бъдат от решаващо значение в целия Съюз. Някои делегации изразиха желание в текста да се споменат конкретни дейности и организации, като например дейностите „Побратимяване на градове“, „Мрежа от градове“ и „Група за граждански диалог“. Много делегации призоваха и за повече позовавания на понятието „пол“ (включително интегриране на принципа на равенство между половете, равенство между половете, полова идентичност и др.) в текста, докато няколко други делегации предпочетоха по-тесен акцент върху понятието „пол“ в съответствие с националното си законодателство. Освен това няколко делегации считат, че следва да се включат повече позовавания на Хартата на основните права на Европейския съюз, докато някои призоваха за повече позовавания на действията във връзка с паметта за миналото. Някои делегации изтъкнаха, че би било ценно да бъдат изпълнени двугодишните работни програми в настоящата програма „Граждани, равенство, права и ценности“ и изразиха желание многогодишните програми да продължат в рамките на „АгораЕС“.

6. Междусекторни и хоризонтални приоритети и дейности (член 10)

Като цяло делегациите считат, че междусекторната и хоризонталната перспектива в член 10 са важни, но повдигнаха много въпроси относно прилагането на посочения член. Например няколко делегации заявиха, че няма конкретно обяснение за начина, по който ще бъдат избирани или изпълнявани хоризонталните дейности и проекти, и предложиха да се въведат критерии за подбор, за да се гарантира прозрачност и предвидимост. Освен това много делегации изразиха загриженост, че подкрепата за хоризонталните проекти ще бъде за сметка на трите направления на предлаганата програма. Делегациите също така изразиха опасения, че хоризонталните проекти биха могли да създадат по-голяма тежест за кандидатите. Някои делегации поискаха повече яснота относно значението на понятия като „публичен дискурс“ или „устойчивост на обществото“ (член 10, буква а)), а други имаха въпроси относно значението на последното изречение от члена (относно финансирането) и препоръчаха по-ясна формулировка. Всички делегации, които коментираха този член, подчертаха жизненоважната роля на бюрата/звената за контакт по програмата. Според повечето делегации бюрата/звената за контакт следва да продължат настоящите си дейности и структура в бъдеще. Някои делегации предложиха отделен член, посветен на бюрата/звената за контакт. Делегациите взеха под внимание уверенията на Комисията, че бюрата ще играят важна роля и в бъдещата програма „АгораЕС“, но някои призоваха това да бъде изрично посочено в текста. Те също така отбелязаха, че Комисията няма намерение да прилага универсален подход към бъдещите бюра/звена за контакт.

7. Допълнителни ресурси и алтернативно, комбинирано и кумулативно финансиране (член 12 – 13)

Някои делегации повдигнаха въпроси относно последиците от членове 12 и 13, които са от хоризонтално естество и не са насочени изключително към „АгораЕС“. Делегациите приветстваха възможността полезните взаимодействия и сътрудничеството да бъдат включени в тези разпоредби и взеха под внимание обяснението на Комисията, че в тях не се налагат никакви задължения.

8. Трети държави, асоциирани към програмата (член 14)

Делегациите повдигнаха въпроси относно смисъла на предлагания текст. Например бяха зададени въпроси каква е целта на остатъчната категория в член 14.1, буква г) относно „други трети държави“. Същевременно делегациите взеха под внимание факта, че член 14 е хоризонтален текст и следва да се разглежда като такъв, с изключение на член 14.3, който изисква при предоставянето на участие в специфичната аудио-визуална цел по член 3 да се взема предвид аудио-визуалният пазар в съответните държави, включително близостта на тяхната правна рамка с достиженията на правото на Съюза в областта на аудио-визуалните медии.

9. Допустимост (член 16)

Някои делегации поискаха пояснение на предлаганата разпоредба, която е хоризонтален текст – с изключение на член 16.6, който позволява отпускането на безвъзмездни средства за оперативни разходи (без покана за представяне на предложения), за Европейската мрежа на националните органи за равно третиране (Equinet). По-специално някои делегации изразиха желание да се улесни допустимостта на по-малките организации за подпомагане, както и да се търси географски балансиран достъп до финансиране.

10. Работна програма (член 17)

Почти всички делегации, които представиха коментари, изразиха предпочитание за създаването на програмен комитет в предложението. Това би изяснило и гарантирало участието на държавите членки в бъдещата програма „АгораЕС“. Някои делегации изтъкнаха положителния опит от двугодишните работни програми (прилагани във връзка с програма „Граждани, равенство, права и ценности“). Други делегации пожелаха да има годишни работни програми (като използваните във връзка с програма „Творческа Европа“).

11. **Заключителни разпоредби (членове 18 – 20)**

Делегациите взеха под внимание заключителните разпоредби (относно отмяната, преходните разпоредби и влизането в сила и прилагането).

12. **Съображения**

Разглеждането на съображенията в Комитета по въпросите на културата започна със съображения 1 – 19. Много от коментарите, направени във връзка с постановителната част на текста, бяха повторени по отношение на обсъжданите съображения. Предвижда се останалите съображения да бъдат разгледани на заседанието на Комитета по въпросите на културата на 9 декември.

III. ПРЕПОРЪКИ

След разглеждането на предложението в Комитета по въпросите на културата³ председателството набеляза три елемента, които според повечето делегации липсват в постановителната част на предложението, за които председателството представи предложения за формулировки, вдъхновени от текущите програми. Те са:

1. **процедура на комитет**; т.е. към текста да се добави разпоредба, която предвижда работните програми да се приемат чрез актове за изпълнение и с която (повторно) се въвежда програмен комитет, гарантиращ роля на държавите членки в изпълнението на програмата;
2. **определение за секторите на културата и творчеството**; като се включи първата част от определението за секторите на културата и творчеството в текущата програма „Творческа Европа“, но се изключи неизчерпателният списък с примери за тези сектори, така че определението да стане по-ориентирано към бъдещето;
3. **бюра/звена за контакт на програмата**; т.е. (повторно) въвеждане на бюрата на програмата („Творческа Европа“) в оперативната част на текста и звената за контакт („Граждани, равенство, права и ценности“), които ще достигат до потенциалните кандидати и ще ги съветват, както и ще популяризират програмата.

³ С участието на членовете на работна група „Аудио-визия и медии“ на Съвета, членовете на работна група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“ (FREMP) и членовете на работна група „Социални въпроси“ (Равенство между половете и борба с дискриминацията) като асоциирана общност.

Предложенията за формулировки на трите елемента се съдържат в приложение II към настоящата бележка. Те бяха представени на заседанието на Комитета по въпросите на културата от 14 ноември, като повечето делегации оцениха високо анализа на председателството на най-важните въпроси, установени по време на разглеждането на предложението.

Предложението на председателството за включване на определение за секторите на културата и творчеството в проекта за програма не засяга добавянето на други възможни определения, свързани с всички или с някои от предложените направления и конкретни цели в предлаганата програма. Ето защо председателството предлага да се обсъди задълбочено взаимодействието между различните определения в различните направления.

**Обсъждане в Комитета по въпросите на културата на доклада на Европейската
комисия за оценка на въздействието**

На заседанието на Комитета по въпросите на културата от 3 септември 2025 г. Комисията представи своя доклад за оценка на въздействието на предложението⁴. Членовете на работна група „Аудио-визия и медии“ и работна група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“ бяха поканени да участват в заседанието. Преди заседанието членовете на трите работни групи получиха информация относно докладите за оценка на въздействието заедно с примерен контролен списък, който да подпомогне подготовката на обсъжданията.

Представянето на Комисията⁵ беше последвано от две обсъждания (на 3 септември и 26 септември 2025 г.), по време на които делегациите изразиха като цяло положително становище относно сливането на предишните програми „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“ в една, като се има предвид потенциалът за по-голямо полезно взаимодействие и съгласуваност между целите на двете програми. Същевременно делегациите отправиха няколко искания за пояснения поради липсата на подробности в предложението. Например беше посочено, че е важно да се гарантира балансирано разпределение на средствата между различните предлагани направления в новата структура на програмата, но в предложението няма индикативно разпределение. Освен това беше посочено, че за да постигне целите си, „АгораЕС“ ще трябва да продължи дейността на програмните звена за контакт/бюра по настоящите програми. Същото се отнася и за въпроса за управлението, където беше посочено, че информацията за начина на изпълнение на програмата е ограничена. Освен това една делегация постави под въпрос правното основание по отношение на новинарските медии, като се има предвид силната компетентност на държавите членки в тази област.

В отговор на искането на председателството относно обмена на информация или данни от национални източници относно възможното въздействие на предложението върху „АгораЕС“ една делегация сподели информация от национални източници, свързана с направлението „Творческа Европа – Култура“ на програмата⁶.

⁴ ST 11771/25 ADD 1 REV I.

⁵ WK 10908/2025.

⁶ WK 14470/2025.

Три предложения за формулиране на текста на предлаганата програма „АгораЕС“⁷

1. Предложения за формулировки относно процедурата на комитет

Член 17 и нов член 18А

Член 17

Работна програма

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. В работните програми се определят, когато е приложимо, дейностите и свързаните с тях размери на подкрепата от Съюза, които да бъдат изпълнени чрез инструмента InvestEU на Европейския фонд за конкурентоспособност.
2. **Комисията приема работни програми посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18А.**

Член 18А

Процедура на комитет

- 1. Комисията се подпомага от комитет („комитетът на „АгораЕС““). Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.**

⁷ Добавеният текст спрямо текста на предложението (док. 11771/25) е обозначен с **получер шрифт и подчертаване**.

- 2. Комитетът може да заседава в специални състави, за да разглежда конкретни въпроси, свързани с индивидуалните направления на програмата.**
- 3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.**

Обосновка:

Делегациите изразиха желание да участват в изпълнението на програмата, след като тя бъде приета. Председателството счита, че най-подходящият и структуриран начин за постигане на това е чрез (повторно) въвеждане на комитет, който прилага процедурата по разглеждане, предвидена в Регламент (ЕС) № 182/2011, във връзка с приемането на работните програми.

Предлаганите допълнения се основават на членове 15 и 24 от програма „Творческа Европа“ и членове 15 и 22 от програма „Граждани, равенство, права и ценности“.

2. Предложения за формулировки относно определенията

Член 2

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „процедура за възлагане, предоставяне или присъждане“ означава процедура за възлагане, предоставяне или присъждане съгласно определението в член 2, точка 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, както и процедури за възлагане на изпълнението и предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, за предоставяне на бюджетна гаранция или за предоставяне на подкрепа по бюджетната гаранция.

2. „сектори на културата и творчеството“ означава всички сектори:

- а) чиито дейности, много от които разполагат с потенциал за създаване на иновации и работни места, по-специално чрез интелектуалната собственост:
- (i) се основават на културни ценности и художествени и други индивидуални или колективни творчески форми на изразяване; и
 - (ii) включват разработването, създаването, продуцирането, разпространението и съхраняването на стоки и услуги, които представляват културни, художествени или други творчески форми на изразяване, както и свързани с тях функции, като образование и управление;
- б) независимо:
- (i) дали дейностите в тези сектори са пазарно ориентирани или не;
 - (ii) от вида организация, която осъществява тези дейности; и
 - (iii) от начина на финансиране на тази организация

Обосновка:

Делегациите призоваха за определение за секторите на културата и творчеството.

Председателството предлага (повторно) въвеждане на определението за секторите на културата и творчеството от текущия регламент за програма „Творческа Европа“, като по този начин се осигури по-голяма яснота за целевите групи. Същевременно председателството е съгласно с аргумента на Комисията, че програма „АгораЕС“ трябва да бъде гъвкава и ориентирана към бъдещето. Ето защо председателството предлага да не се включва неизчерпателен списък на различните сектори на културата и творчеството, какъвто е случаят с текущата програма „Творческа Европа“.

Следва да се отбележи, че предложението на председателството не засяга добавянето на други възможни определения, свързани с всички или с някои от предложените направления или конкретни цели в предложената програма.

Предложеното допълнение се основава на член 2 от текущата програма „Творческа Европа“.

3. Предложения за формулировка на текста относно бюрата/звената за контакт на програмата

Член 10

Глава V

Междусекторни и хоризонтални приоритети и дейности

Член 10

В рамките на общите цели, определени в член 3, с програмата се подкрепят следните междусекторни и хоризонтални приоритети и дейности:

- а) междусекторно сътрудничество и иновации в културната, медийната и гражданската област и защита на почтеността на обществения дискурс, като по този начин се укрепват демократичната устойчивост, обществената готовност и културната и гражданската ангажираност;
- б) отговорно използване на иновативни инструменти и технологии за съдържание, по-специално изкуствен интелект, както и развитие на умения и изграждане на капацитет чрез междусекторни подходи;
- в) действия за разработване, прилагане и мониторинг на съответното законодателство и политика на Съюза в областта на културата, медиите и гражданското общество, включително, когато е приложимо, чрез сътрудничество между националните органи и заинтересованите страни;

- га) създаване и дейности на бюра на програмата в участващите държави и поощряване на трансграничното сътрудничество и обмена на най-добри практики в секторите, обхванати от програмата. Освен това бюрата на програмата могат също така да отговарят за предоставянето на обективни насоки, практическа информация и съдействие на кандидатите, заинтересованите страни и бенефициерите на програмата във връзка с всички нейни аспекти, включително процедурата за кандидатстване, разпространението на лесна за ползване информация и на резултатите от програмата, запитванията за партньори, обучението и формалностите.
- г) в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) [XXX]* на Европейския парламент и на Съвета [Изпълнение] – популяризиране на програмата и на нейните възможности за финансиране, включително чрез бюрата на програмата, като по този начин се повишават обхватът, видимостта и разпространението на резултатите от програмата;

Финансирането на междусекторните и хоризонталните приоритети и дейности се определя в зависимост от тяхното естество и обхват.

Обосновка

Общо искане на делегациите е да се продължат дейностите на бюрата/звената за контакт на програмите „Творческа Европа“ и „Граждани, равенство, права и ценности“. Председателството предлага „бюра на програмата“, което е терминът, предложен от Комисията в член 10, буква г). Председателството е запазило глагола „може“ във връзка с направиленето „Граждани, равенство, права и ценности +“, тъй като създаването на звена за контакт в рамките на текущата програма „Граждани, равенство, права и ценности“ не е задължително. Председателството е на мнение, че – какъвто е случаят понастоящем – бюрата на програмата могат да бъдат организирани по много начини и че поради това не е необходимо в текста да се уточняват конфигурациите на бюрата.

Предлаганото допълнение се основава на член 7, буква г) от програма „Творческа Европа“ и член 21 от програма „Граждани, равенство, права и ценности“.